

COOPERACIÓ

I MITJANS DE COMUNICACIÓ

Com ja dèiem en un número anterior de *Cooperant*, la crisi mundial s'agreuja, tot i que la crisi financera segueix essent la protagonista de l'opinió pública, mentre que centenars de milions de persones arreu del món, especialment aquelles afectades per la crisi alimentària, han vist empitjorades les seves condicions de vida els darrers mesos.

La percepció dels països del Sud és, com altres aspectes de la vida i de la societat, condicionada pel control dels mitjans de comunicació que, com molts experts coincideixen a assenyalar, ja no només informen (o desinformen), sinó que eduquen les nostres ments.

L'imaginari dels i de les habitants del Nord ric sobre el Sud empobrit es construeix a partir d'una barreja entre allò exòtic –com molt bé exemplifiquen els catàlegs de les agències de viatges– i allò dramàtic –catàstrofes naturals, conflictes bèl·lics, situacions de pobresa extrema–. Una barreja plena de contradiccions i tòpics que contribueix, per altra banda, a reforçar la por sobre allò desconegut i, molt especialment, sobre la immigració que arriba

d'aquells països. Àfrica és el paradigma d'aquesta barreja: en el seu cor acull la misèria més extrema i els conflictes "ètnics", alhora que és el bressol d'una riquesa cultural infinita. També és el paradigma de com la situació del Sud se sol abordar des del Nord, a través dels mitjans de comunicació de masses, de manera superficial i descontextualitzada, sense demanar-nos el perquè de les coses.

Només una educació per al desenvolupament plenament inserida en l'educació formal i no formal, però també en els mitjans de comunicació que feim servir habitualment, amb una altra lògica de poder, pot contribuir a una altra visió dels països del Sud; és a dir: a una altra visió del món.

No obstant això, en el terreny de la cooperació internacional són afortunadament cada cop més habituals els projectes i les experiències que lliguen el desenvolupament comunitari als mitjans de comunicació. El desenvolupament no sols s'aconsegueix mitjançant l'apoderament de les comunitats i l'apropiació dels recursos naturals, indispensables per garantir-ne la redistribució en forma de drets socials. També es fa mitjançant un accés democràtic a la informació i amb l'elaboració de productes comunicatius manejats per la gent de les comunitats. Tot un exemple, de bell nou, dels aprenentatges que les experiències del Sud ens conviden a incorporar a la reflexió sobre el desenvolupament i la comunicació al Nord.

La darrera reunió del G-20 és un bon exemple d'això que parlem. En una cimera que pretesament cercava solucions globals per sortir de la crisi, hi faltaven objectivament 172 països, que no han contribuït a la crisi però que també en pateixen les conseqüències, i de quina manera. Les apostes parcials no poden beneficiar mai tots els països, i molt menys aquells que representen la majoria de la població mundial, exclosa del circuit del consum del qual nosaltres participam.

© David Martínez / Tindouf